

Strenču dabas koncertzāles ķērpju taka "Bērza priežu kalni" 2009.07.04.

Šajā kartē vari piefiksēt takas punktus noteiktos ķērpjus

Daugmales dabas koncertzāles ķērpju taka "Vilku kalni" 2009.07.11.

Šajā kartē vari piefiksēt takas punktus noteiktos ķērpjus

Rakstu ķērpis *Graphis scripta* ir krevu ķērpis, kura laponis ieaudzis mizā. Daudzie apotēciji ir izlocīti melnu svītriņu veidā, kas atgādina senas rakstu zīmes. Maznozīmīga piesārņojuma ķērpis.
 ►► Aug uz gludas lapukoku mizas ēnainākās vietās ar paaugstinātu mitrumu.

Ošu ramalina *Ramalina fraxinea* ir viens no krāšņākajiem Latvijas ķērpjiem. Tā laponi ir līdz 15 cm gari. Tie sastāv no lentveida daivām, kas ir 0,5 – 4 cm platas.
 ►► Uz daivām - gan malās, gan virspusē un apakšpusē - redzami diskiem līdzīgi auglķermeņi - apotēciji. Tie ir līdz 1 cm gari, gaišāki nekā pārējais laponis.

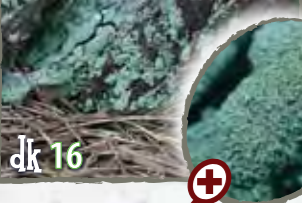

Vienādgaloņu ramalinas *Ramalina fastigiata* laponis līdzinās līdz 5 cm garām krūmiņam. Lapoņa daivas ir stipri zarotas, kunkainas, var būt gan apaļas, gan saplacinātas.
 ►► Diskiem līdzīgie auglķermeņi jeb apotēciji pašos daivu galos, kas atsevišķas daivas padara līdzīgas divainām teleskopiskām ierīcēm.

Parastais plaušķērpis *Lobaria pulmonaria* ir tīra gaisa ķērpis ar lielām līdz 15 cm garām daivām. Lapoņa daivu virspusē ir sorāji. Apotēciji attīstās retāk. Aug lapukoku un jauktu koku mežos.
 Suga iekļauta Latvijas Sarkanajā grāmatā.
 ►► Daivas lentveidīgas, virspusē brūngani zaļa, spīdīga ar plaušu alveolām līdzīgu zīmējumu.

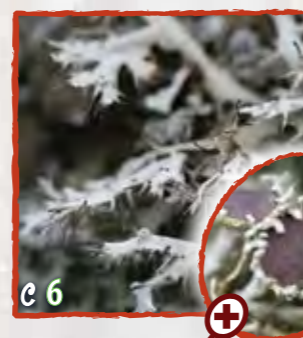
Uz koku pamatnes, celmiem, kritālām, akmeņiem un citur augoši ķērpji

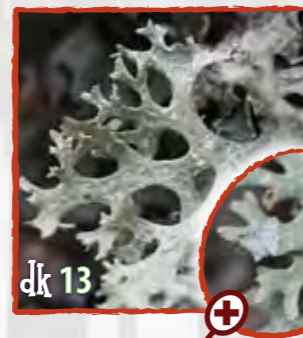
Samērā bieži uz egļu stumbriem un pamatnēm, uz priežu stumbra pašas apakšas var redzēt pelēko leprāriju *Lepraria incana*, kas līdzinās zilgani pelēkam pulverim. Tā pieder pie nepilnīgi pazīstamajiem ķērpjiem.

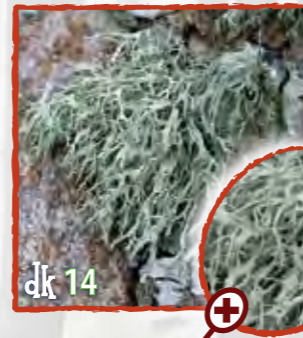
Īlenveida kladonijai *Cladonia coniocraea* primārais laponis (velēniņa) ir pelēkzaļš un tas bieži noklāj nelielus laukumiņus. „Velēniņu” veido zaļas daivas. To apakšpusē balta, malas nereti ir nedaudz uzliektas uz augšu. Podēciji līdz 3 cm augsti, cilindriski, galā nosmailots līdzīgi īlenam vai irbulim. Podēciji klāts ar miltiem līdzīgām sorēdijām, pie pamata klāts ar zvīņām.
 ►► Podēciju gali bieži saliekti, pa retām izveido arī maziņu kausiņu. Primārais laponis (velēniņa) ir biezs, blīvi noklāj laukumu.

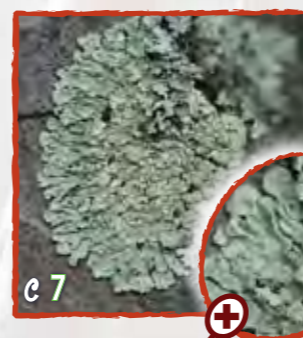
Skropstainā anapthija *Anaptychia ciliaris* pelēka vai brūngani pelēka, līdzīga krūmiņam. Daivu galus ir malas klāj 3 – 8 mm garas, cietas, izlocītas skropstiņas. Ķērpis sastopams labi apgaismotās vietās uz dažādu sugu koku stumbriem, apdzīvotās vietās, arī uz ceļmalu kokiem.
 ►► Daivas (zari) līdz 5 cm garas, lentveida, mazliet ieliektas. Daivu virsma nelīdzena, grumbuļaina. Apakšpusē ieliekta, daudz gaišāka. Nepiesārņotās teritorijās ķērpim veidojas arī apotēciji: 2 – 5 mm plati kausiņi ar biežām rauļņām malām.

Plūmju evernija *Evernia prunastri* atgādina līdz 3 cm garu krūmu. Zari (daivas) līdz 3 cm gari, saplacināti. Daivu virspuse ir nelīdzena – to klāj tāds kā tīkls. Plūmju evernija ir bieži sastopama uz dažādu sugu lapu koku stumbriem un zariem, retāk arī uz žogiem. Pacieš mērenu piesārņojumu.
 ►► Augšpusē pelēkzaļa vai dzeltenzaļa, apakšpusē balta, gar malām „miltaini” punktveida sorāji.

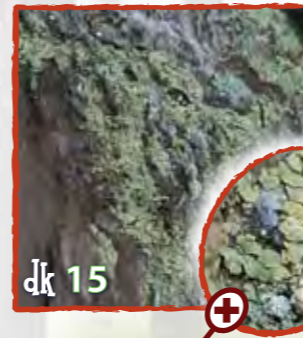
Miltainā ramalina *Ramalina farinacea* sastopama uz dažādu sugu koku stumbriem mežos, ceļmalās, apdzīvotās vietās un tā nesmādē arī vietas ar mēreni piesārņotu gaisu. Laponis ir zaļgandzeltenīgs vai pelēkzaļš, atgādina līdz 5 cm garu krūmiņu. Daivas (zariņi) ir saplacinātas apmēram 3 mm platas, dažkārt nedaudz rievotas un bedrainas.
 ►► Uz daivu malām (bet ne uz vidus) ir sorāji. Tie ir plankumveida vai arī ovāli un atgādina rupji maltu miltu veidotus plankumus.

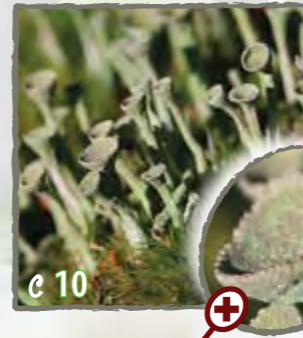
Miltainās imshaugijas *Imshaugia aleurites* laponis ir pelēks, neliels (līdz 5 cm plats), apaļš, dalīts sīkās daivās. Daivas līdz 3 mm platas. Sastopama uz priežu stumbriem un kritālām saulainās vietās.
 ►► Laponi klāj zarotas, pelēkas izdijas, kas izskatās pēc pelēkiem, rauļņiem miltiem. Apakšējā virsma balta ar retām nelielām rizinām.

Bieži uz priežu un lapegļu stumbriem sastopama arī rūsganā henotēka *Chaenotheca ferruginea*. Laponis parasti ir gaiši pelēcīgs līdz pelēki zaļš, bet bieži tas vietām ir rūsas krāsas vai okerdzeltens. Auglķermeņi uz melnas, līdz 5 mm garas kājiņas jeb podēcija atgādina sarūšējušas nagliņas. Apotēcija („nagliņas galviņas”) virspusē sakrājas brūngana sporu masa.
 ►► Laponis pelēcīgs, pelēki zaļš vai rūsas krāsā. Auglķermeņi („nagliņas”) līdz 5 mm augsti.

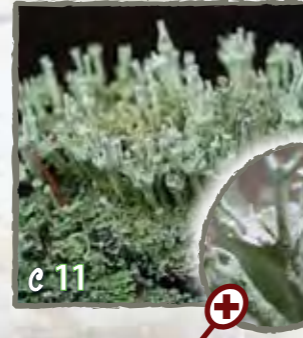
Dakstiņveida hipocenomicē *Hypocenomyce scalaris* laponis ir zvīņveida. Zvīņas ir 1-7 mm platas, līdz 1,5 mm garas. Tās atgādina mazas austiņas vai sīkas piepes. Sausā veidā tās ir gaiši pelēkzaļas, samitrinātā - zaļganbrūnas. Bieži sastopama uz priežu, lapegļu, bērzu stumbru pamatnes, retāk uz kritālām saulainos mežos un uz žogiem.
 ►► Zvīņas sakopotas tik blīvi, ka pārklāj viena ar otru kā jumta dakstiņi. Zvīņas brīvais gals pavērsts uz augšu un tā mala klāta ar ļoti smalkiem miltiem līdzīgām sorēdijām.

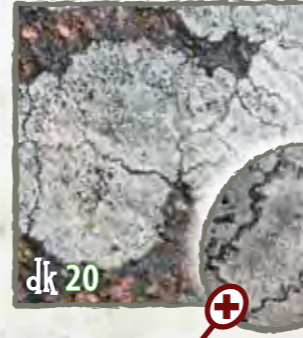
Bārkstainā kladonija *Cladonia fimbriata*. Tās primārais laponis izskatās kā veidots no mazām zaļām zvīņām. Stumbriņš (podēciji) ir līdz 1,5 cm augsts. Šī suga ir bieži sastopama, gan uz trūdošas koksnes, gan augsnes, arī piesārņotās vietās.
 ►► Lielākā daļa stumbriņa līdzinās irbulim, bet augšdaļa paplašinās ļoti regulāras formas sekla kausiņā. Kausiņa virsma klāta ar zaļganiem miltiem līdzīgām sorēdijām.

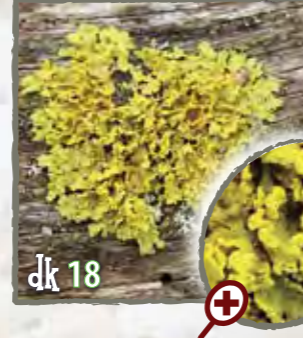
Dzeltenais sienaskērpis *Xanthoria parietina* ir lapu ķērpis dzeltenā krāsā ar daudziem apotēcijiem. Ēnainākās vietās tas ir bālāks, bet apgaismotās vietās tas ir spilgtāka krāsā.
 Izturīgs pret piesārņojumu.
 ►► Viens no visbiežāk augošiem ķērpjiem uz dēļiem, žogu stabiņiem, ceļmalu kokiem, māju šifera jumtiem.

Kārbveida kladonija *Cladonia pyxidata*. Stumbriņi 0,5 – 3 cm augsti, pelēkzaļi. Kausiņi plaši, regulāras formas. Krāsa pelēcīga, olīvzaļa, pelēki brūngana. Bieži var vērot, ka uz kausiņa malām atkal veidojas jauns kausiņš.
 ►► Viss stumbriņš ir rupji graudains, bieži vien ar lielākiem mizas laukumiņiem. Šie laukumiņi atgādina mazas gaišas pankūciņas. Kausiņa iekšpusē šie laukumiņi ir lielāki nekā ārpusē.

Pelņpelēkā aspiciļija *Aspicilia cinerea* aug ne tikai uz laukakmeņiem un mūriem, bet arī uz oļiem mežos, vecos grantskarjeros. Laponi ir diezgan plāni, cieši saauguši ar akmeni, gaiši vai pelnu pelēki, matēti ar labi saskatāmu melnu apmali. Ja uz akmens ir vairāki ķērpji, tie aug cieši viens pie otra un, norobežojusies ar melnām svītrām, veido mozaīkai līdzīgu zīmējumu.
 ►► Plāns, gaiši pelēks plankums ar izteiktu melnu apmali. Virsma šūnveidā saplaisājusi.

Priežu cetrārija *Cetraria pinastri* (*Vulpicida pinastri*) ir lapu ķērpis no bāli dzeltenā līdz koši dzeltenā krāsā ar daudziem sorājiem uz lapoņa apmales.
 ►► Visbiežāk atrodams uz vecākām priežu kritālām.

Uz akmeņiem ļoti bieži sastopama šaurdaivu ksantoparmēļija *Xanthoparmelia somloensis*. Tā veido nenoteiktas formas līdz 50 cm platus laponus. Virspuse zaļgana, netīri pelēki zaļgana, bet apakšpusē no gaiši brūnganas līdz tumšai. Lapoņa virspusē dažkārt saskatāmi arī sīkiem brūniem diskiem līdzīgi auglķermeņi – apotēciji.
 ►► Virspuse gluda, bez sorēdijām un izdijām.